

הניזקין פרק חמישי גיטין

(א) וְעַיִן חֹסֶן זְנוּחִים עוֹ:
ד"ה הַכֹּהֵן דְּקוֹרְקוֹן, (ב) ס"א
שֶׁל עֵינַי, (ג) ס"א יוֹחֵן לִיה, (ד)
(ו) וְגַם הַשְּׁמִירָן עֵרָךְ בֶּן גִּזְרָה
בְּרִיָּה וּבְסִסְבֹּרָה, (ז) וְיִשְׁרָאֵל
עוֹד בְּחִלְדֵיכֵי פִי מִיָּה
(ח) מִתְּמַחֲמֹה, (ט) פִּי אֲלוֹהִים
(י) בְּחִלְדֵיכֵי שֶׁסֿ: כִּיבִי
(יא) וְנִכְמַתִּי לִפְתָּח
מִיֹּצֵת דְּחִיטִי וְשַׁעֲרֵי וְעִי
רִשְׁשִׁי עַל רִשְׁשִׁי, (יב) וְעִי
אֲבִדְרִי, פ"ד מ"ה, (יג)
(יד) וְיִקְרָאכֶם, (טו) עִי רִשְׁשִׁי
וְנִכְמַתִּי כִּי, ד"ה כְּפִירֵי וְהָבָה,
(טז) וְלֹא מִקְדֵּיךָ, רִשְׁשִׁי,
(יז) וְעִי טֹפֵף: וּמִלְחָמָה, (יח)
(יט) וְכִי בְּמִגְלֵה סוֹרֵק,
(ע) וְעִי בְּמִגְלֵה סוֹרֵק,
(פ) וְעִי טֹפֵף מִסְּפֹת כְּסוּתֹת
יֵט: ד"ה דֵּק שֶׁלֹּא וְיֵט.

מוסף רש"י

המסר עמוד קודם
לקח מסיקריקון. מנגון
נכרי הוצג נפשות על עסקי
מנון שאמר לו של קרקע
זו והייתי ומתנה לו לא
היה מתנה דלפני לא
תלויה וזמן וזמנה וזמנה
תלויה וזה לא היה מתנה
(רשב"ם ב"ב סו). לקח מן
האיש. מן הענין כל
קרקעותיו משועבדים
למחנה אשמו וזהו
ולמחרת אם ימות או יגרש
מטורף מלקוחות שם לא
תמלא בני חורין. שכן כתב
לה כל נכסי אחרת
וערפולו לכתובתך במס'
כמויות (נא): וזהו. זה
הלקח. וזהו מן
האשה. נתן לה דבר
מועט והקטן לו, כדי שלא
מטורף ממנו חוב כמחנה
(רשב"ם ב"ב סו). מקורו
בטל. לא בטל בטל מתנה,
שכל זמן שיהיה בטל יאכל
זה הלקח את הפירות,
שהיה המוכר מוכר לו כל
זמן שלא תתגרש האשה
ולא יזמן זמן גירוש כמחנה
וכי' ואע"פ שמשועבד
לאשה, אלא לזה: אפי'
שעבר שחול לגורו מן
בטיעו. ומנה לנכס
כמחנה. הלקח הוא מקורו
בטל אחר ולקח מן האשה
קלי, דהיינו בטל לגמרי
ההוא מקור, וכשנפטר
לנכס כמחנה. מטורף
ממנו. דמצי אמה נחת
רוח עשיתי לנכסו למכור
קרקע שמשועבד לו ולא
גמרינו בלתי להקנות לו
(שם) זה: מקורו בטל
משמע לגמרי ואפילו כחי
הענין, וזכ"ר (שם)
מוקמת לו בנכס מתחילת
שם שדות, או יתירה לה
למחנה, או כח לה מתוך
המחנה, או שהייתה לו
שם משלה (כתובות נא).
למחרת הבענה ליה
בדינא. והלקח לא קנה
הסיקריקון, דהא לא נתן
מעוט אלא גולה כמחנה,
והלקח ממנו מצי לא קנה,
דקרקע אינה גולה ואינה
כמחנה דמריה קמא
אינה ואפילו חזר ולקח
מבעל הדין, שכתב לו
שטר, או כמחנה או כשטר
מכירה בלא מעוט, דלעיל
נתן מעוט לנכס הדין קנה
וכי' (רשב"ם ב"ב סו).
ע"ש. ביתר. עיר גדולה
וזהו

א"ל לא. שזקנה לך: א"ל. איהו יהיבנא לך דמי פלגא סעודתך: איכיל קורלא. מלשנית: קורבנא. קרבן להקריב על גבי המזבח
דקיימא לן איש איש (ל) לרבות את עובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות ישראל (חולין דף יג:). בניז שפסיד. שפה העליונה: לזידו לא
הוי מומא. להקריב לגבוה בצמח דידו אלא מחוסר אבר: דוקין. טיילה כמו הנוטה כדוק (ישעיה מ): יאמרו המטיל מוס בקדשים יהרג.
סיוה סבורין ששציל שהטיל מוס בקדשים ועבר על מוס לא יהיה צו (ויקרא כג) נהרג: ענוטוסו. סגלנותו שסבל את זה ולא הרגו: שדא
גירא למורה. לקסוס קסס כשהיה
סמון לירושלים: הווא ינוקא הוה
מגמגם בלישניה לא גרסינן: ביד
עמי ישראל. על ידי עמי ישראל:
ולכפורי ידיו. לקנה ידיו: נקדה.
נקדה לשון ימ מקדשין בהרים (עירובין דף
נח). נקדה לו חמה. זרחה שצילו
ממכת תענית (דף ק:). זינסו.
זינעו של עליהם: נגרסו על גבי כרים
וכספוס. שלא היה מהלך אלא על גבי
מילת: ואיכא דאמרי. בן זליט שמו
ולמה נקרא שמו הכסת שהיתה כסמו
כסא שלו מוטלת בין גדולי רומי כשהיה
הולך בזרמי להקציל פני קיסר: הוו
לכו. להקציל תלתא עתירי חטיי ושערי
(י) וחמרה וזיני למחן כל בני העיר עשרים
וחד שמה: בריוני. אנשים ריקים
ופוחזים למלחמה: אמרו להו רבנן.
להקצ בריוני: לא מספיעא מילתא.
לנלח: קמו. בריוני: קלינוה להקצ
אמרי. לאזרות התבואה ועלים כדי
שילחמו: סמידא. סלת. חיוורסא.
פת נקיה: גושקרא. פת קיצר
שאורגרי: פרסא. פרש של גללי
בהמה: ומסא. מחמת איסטינסותה:
גרורגס. מאותם שנשאר לו כדי לדוק
שמן את מימיה ומלחמה היא ואכלתה
לרעבונה ומריח החוץ של רבי לדוק
שנכנס בגרורגס טעמה ומתה
באסטינסות: הוה מסחוי. בגרורגס:
מאכרלי. מחמת שהיה כחוס: כי הוה
בריא. כשגמר תעניתו ורצה להצרות
עלמו: הוו מייסי ליה גרורגס. תאנים
יבשין מפני שלא היה יכול ללבוש דבר
עבה והיה מונח את מימיהן ומשליך
הגרורגס: אכא סיקרא. כך שמו:
שלא ליה. רבן יוחנן בן זכאי תל לגבאי
בצנעא: אמר ליה. רבן יוחנן בן זכאי:
עד אימתי עבדיהו הכי. דלא שבקיתון
לאשומי: חזי לי סקנפא לדידי.
שינחוני ללחא מן העיר: נקוט נפשך
בקיירי. החזק עמך כחולה הולא
קול שאתה חולה: לישיילו כך. כמו
שאתה גוסס: ואייסי מידי סריא. דבר
מסריח כגון נבילה: ואגני גנך.
והשכב במטבח עמך שיאמרו מת הוא
ומסריח ככר: ולישיילו כך סלמדיך.
יכנסו תחת רגלי מטבח לשאת ולא
יניחו אחרים לשאת דלינון ידעין דחייא
קליל ממיחא: צעו. הקצ בריוני:
למדקריי. ברמיחם שמה מערים
הוא: אמר להו. אכא סקרא:
יאמרו. הרומיים עליכם שפילו רבן
דקרו: למידתפיה. אולי יענק:
ולאו מלכא אנה. והתעללת בי:
איכרל

אמר ליה לא אמר ליה יהיבנא לך דמי פלגא
דסעודתך אמר ליה לא אמר ליה יהיבנא לך
דמי כולה סעודתך א"ל לא נקמיה בידיה
ואוקמיה ואפקיה אמר הואיל והווי יתבי רבנן
ולא מחו ביה ש"מ קא ניהא להו אויזל
איכיל בהו קורצא בי מלכא אזל אמר ליה
לקיסר מדרו בן יהודאי א"ל מי יימר א"ל
שדר להו קורבנא חזית אי מקרבין ליה
אזל שדר בידיה עגלא תלתא בהדי דקאית
שדא ביה מומא ב' בניב שפתים ואמרי לה
בדוקין שבועין דוכתא דלדידן הוה מומא
ולדידו לאו מומא הוא סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות אמר להו
רבי זכריה בן אבוקולס יאמרו בעלי מומין קריבין לגבי מזבח סבור למיקטליה
דלא לזייל ולימא אמר להו רבי זכריה יאמרו מטיל מוס בקדשים יהרג אמר
רבי יוחנן ענוותנותו של רבי זכריה בן אבוקולס החריבה את ביתנו ושרפה את
היכלנו והגליתנו מארצנו שדר עליוהו לזיון קיסר כי קאתי שדא גירא
למזרח אתא נפל בירושלים למערב אתא נפל בירושלים לארבע רוחות
השמים אתא נפל בירושלים א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר ליה ונתתי
את נקמתי באדום ביד עמי ישראל וגו' אמר קודשא בריך הוא בעי לחרובי
ביתיה ובעי לכפורי ידיה בההוא גברא ערק ואזל ואיגרי ונפק מיניה ר"מ
שדריה עליוהו לאספסיינוס קיסר אתא צר עלה תלת שני הוו בה הגהו
תלתא עתירי נקדימון בן גוריון וכן כלבא שבוע וכן ציצית הכסת נקדימון
בן גוריון שנקדה לו חמה בעבורו בן כלבא שבוע שכל הנכנס לביתו כשהוא
רעב ככלב יוצא כשהוא שבע בן ציצית הכסת שהיתה ציצתו נגררת על
גבי כסותו איכא דאמרי שהיתה כסתו מוטלת בין גדולי רומי חד אמר
להו אנא זיינא להו בחיטי ושערי וחד אמר להו בדחמרא ובדמלחא ומשחא
וחד אמר להו בדציבי ושבתו רבנן לדציבי דרב חסדא כל אקלידי הוה
מסר לשמיעיה בר מדציבי דאמר רב חסדא אכלבא דחיטי בעי שיתין
אכלבי דציבי הוה להו למיון עשרים וחד שתא הוו בהו הגהו בריוני אמרו
להו רבנן ניפוק ונעביד שלמא בהדיהו לא שבקניהו אמרו להו ניפוק ונעביד
קרבא בהדיהו אמרו להו רבנן לא מסתייעא מילתא קמו קלנהו להנהו אמברי
דחיטי ושערי והוה כפנא מרתא בת בייתוס עתירתא דירושלים הויה שדרתה
לשלוחה ואמרה ליה זיל אייתי לי סמידא אדאזל איזרבן אתא אמר לה סמידא
ליכא חיוורתא איכא אמרה ליה זיל אייתי לי אדאזל איזרבן אתא ואמר לה
חיוורתא ליכא גושקרא איכא א"ל זיל אייתי לי אדאזל אוזרבן אתא ואמר לה
גושקרא ליכא קימחא דשערי איכא אמרה ליה זיל אייתי לי אדאזל איזרבן
הוה שליפא מסאנא אמרה איפוק ואחוי אי משכחנא מידי למיכיל איתיב לה
פרתא בכרעא ומתה קרי עלה רבן יוחנן בן זכאי הרכה כך והענוגה אשר
לא נסתה כך רגלה איכא דאמרי גרורגס דר' צדוק אכלא ואיתניסא ומתה
דר' צדוק יתיב ארבעין שנין בתעניתא דלא ליחריב ירושלים כי הוה אכיל
מידי הוה מיתחוי מאבראי וכי הוה בריא מייתו ליה גרורגס מייז מייהו ושדי
להו כי הוה קא ניהא נפשה אפיקתה לכל דהבא וכספא שדיתיה בשוקא
אמרה האי למאי מיבעי לי והיינו דכתיב כספם בחוצות ישליכו אבא סקרא
ריש בריוני דירושלים בר אחתיה דרבן יוחנן בן זכאי הוה שלא ליה תא
בצינעא לגבאי אתא א"ל עד אימת עבדיתו הכי וקטליתו ליה לעלמא בכפנא
א"ל מאי איעביד דאי אמינא להו מידי קטלו לי א"ל חזי לי תקנתא לדידי
דאיפוק אפשר דהוי הצלה פורתא א"ל נקוט נפשך בקצירי וליתו כולי עלמא
ולישילו כך ואייתי מידי סריא ואגני גנך ולימרו דנח נפשך וליעילו כך
תלמידך ולא ליעול כך איניש אחרינא דלא להגשן כך דקליל את דאינהו
ידיע דחייא קליל ממיחא עביד הכי נכנס בו רבי אליעזר מצד אחד ורבי יהושע מצד אחר כי מסו
לפיתחא בעו למדקריה אמר להו יאמרו רבן דקרו בעו למדחפיה אמר להו יאמרו רבן דחפו פתחו ליה
בבא נפק כי מטא להתם אמר שלמא עלך מלכא שלמא עלך מלכא א"ל מיחייבת תרי קטלא חדא דלאו מלכא
אנא וקא קרית לי מלכא ותו אי מלכא אנא עד האידינא אמאי לא אתית לגבאי א"ל דקאמרת לאו מלכא אנא
איברא

1. ונתתי את נקמתי
באדום ביד עמי ישראל
ועשו באדום כאפי
ובחמתי וידעו את
נקמתי נאם אדני
אלהים: יחזקאל כה יד
2. הרכה כך והענוגה
אשר לא נסתה כך רגלה
הצג על הארץ מהתענג
ומרוך תרע עינה באיש
חזקה ובכנה ובכחה:
דברים כח ג
3. כספם בחוצות
ישליכו וזהבם לנדה
יזהו כספם וזהבם לא
יובל להצילם ביום
בפרת יי נפשו לא
ישבעו ומעיהם לא
ימלאו כי מכשול עונם
היה: יחזקאל ז יט

גליון הש"ס

רש"י ד"ה גושקרא פת
קריב. עין שנת דף כ ע"ב
בכ"י ד"ה גושקרא:

לעזי רש"י

טייל"א. קרום בעין הפוגע
בבאיח. שיאונדיי"ר.
משני. בעל איכות נחוחה.

מוסף תוספות

א. לשון חשיבות. מוס'
בזמנו יט. ד"ה דק.

דקין כה (תענית כה). ע"כ שייך לעמוד הקודם
עגלא תילתא. שליש לנען. (מגילה ז). שהוא משוכה מפני שהבנתה בקטנותה ענין אינה כסוח והלך ראשון ושני איש ברא (שבת יא). גדול כאלו הגיע לשלש שני וגמרה גדלותו דהכי שכיח ומעיל למיכל כמו (ב"מ סה). ומגלילן
אומן עד שני משולשין (סנהדרין סה). גושקרא. פת סוכין (שבת כ).